24 İKİNCİTEŞRİN 1940
PAZAR
Üçüncü Yıl - No. 922

Yeni Sabah

Her yerde 5 kuruş — GÜNLÜK SİYASİ HALK GAZETESİ — Her yerde 5 kuruş

T.C. UMUMİ KÜTÜPHANE YZE

HARAÇÇI KARDEŞLER
İzmir ve Ankarada olduğu gibi İstanbulda da büyük bir
MOBİLYE
Satış mağazası açtılar. Salonları geziniz.
Adres: Fincancılar, Rızapaşa yokuşu Numara 61
İZMİR — ANKARA — İSTANBUL

Bugünkü Mücadelede Amerika

Roosevelt'in tekrar cümhurreisliğine intihabı Amerikan efkârıumumiyesinin Almanyaya karşı bir zafer elde etmesinden başka bir mânayı hâiz değildir. Çünkü Roosevelt Amerikada bir bayrak haline gelmişti. Ona rey verenler İngiliz davası lehinde rey vermiş oluyorlardı.

Yazan: Hüseyin Cahid YALÇIN

Birleşik Amerika devletlerinin bugünkü tarihi dramda oynıyabileceği rolün ehemmiyet ve azameti gittikçe artıyor ve artık göze çarpıyor. Garb demokrasileri dünyaya taşmak tehdidini gösteren Cermen hırsıcahlarına artık bir sed çekmek lüzumunu duyarak Almanyaya harb ilân ettikleri zaman, dünya tarihinin yürüyüşünde çok derin ve kat'î bir değişiklik vukua geleceği pek belli idi. Fakat medenî memleketlerde büyük halk kütleleri bunu mazide görülen alelâde harblere benzetiyorlar ve bütün dünya için ehemmiyetini ve mânasını takdirden âciz bulunuyorlardı.

Meselâ bir İstanbulluya Lehistana veya Norveçe vuku bulan tecavüzün Türkiye için de bir tehdid teşkil ettiğini söylediğiniz zaman, itimadsız bir tebessümle karşılanmanız ihtimali çok idi. Çünkü birdenbire, Berlin ve Norveç pek uzak görünüyordu. Arada birçok devletler vardı. Bunları çiğniyerek Türkiyeye gelebilmek, alışkın bulunduğumuz zihnî itiyadlara nazaran adetâ bir hayal ve muhakkak bir vehim ve vesvese eseri addedilebilirdi.

Fakat bugün modern medeniyetin temin ettiği teknik terakkiler ve açtığı imkân sahaları karşısında dünyanın o asırdide şartları tamamile değişmiş bulunuyordu. Teknik terakki mesafe mefhumunu adetâ ortadan kaldırıyordu. Almanlar paraşütçülükte vukua gelen terakkileri Felemenk harbinde fiilîyat ile isbat ettikleri ve Felemengi paraşütçü akınına maruz bıraktıkları zaman bütün dünya hayret içinde kaldı. Büyük Alman tankları ve kütle halindeki Alman tayyareleri topçu ateşi ile günlerce hazırlık yapmak usulünü bir tarafa atarak ânî ve serî ilerlemeler ve yarmalar yapmayı imkân dairesine soktuğu gün mütecaviz bir orduyu senelerce olduğu yerde saymağa mecbur edecek istihkâmlar ve siperler hükümsüz kaldı. Uzaklıklar ortadan kalktı. Eski bildiğimiz manialarıın ehemmiyeti bitti. Motörize ve zırhlı fırkalar hakikî bir yıldırımı andırır süratle birer istilâ dalgası halinde ortalığı kapladı. Görüldü ki artık uzaklık bir millet için masuniyet temin edemiyor.

Ayni zamanda, devletler arasında kuvvetler muvazenesinin bir müddet için ortadan kalkması siyasî hırsıcahların hududlarını da bertaraf etti; cihangirlik hülyalarını besledi. Dünyanın en büyük fatihlerinin ve cihangirlerinin aklından bile geçmemiş ümidler ve hırslar şimdi pek tabiî görünmeğe başladı. Avrupada mihver adını taşıyan iki devlet, daha doğrusu yalnız Almanya bütün dünya hâkimiyetini elde etmek hastalığına kapıldı.

Böyle bir hırsıcah, eski bildiğimiz imkânlar dairesinde muhahakeme edilirse gülünç telâkki olunur ve selim bir zihinde bu kadar gayri tabiî bir hırsın yaşıyabilmesi ihtimal haricinde görülürdü. Onun için, Almanyanın iptida Avrupaya ve sonra bütün dünyaya hâkim kesilmek arzusundan bahsedenler mübalâga ile, aleyhtarlık ile, bedbinlik ile, ifrata düşmekle itham ediliyordu. Fakat şimdi bunların bir hakikat oduğunu anlıyanlar pek çoğaldı.

Bugünkü vaziyete nazaran, birçok milletler için iş işten geçmiştir denilebilir. Onlar kendi gafletleri, kendi korkaklıkları yüzünden düştükleri felâketten kurtulmayı ve bir devlet sıfatı-

Hüseyin Cahid YALÇIN

(Sonu sayfa 3 sütun 3 de)

Örfî İdare Kanununun Tatbikatı

Örfi idare esnasında vazife görecek milletin gözbebeği kahraman Mehmedcik

örfî idare komutanı korgeneral Ali Rıza Artuokal bir beyanname neşredecek

Alınan tedbirler hakkında mufassal malûmatı ihtiva edecek beyannamenin neşrine kadar halk için hiç bir tahdidat yoktur

Başvekâletin tebliğinde, neşri tarihinden itibaren mevkii meriyete gireceği kaydolunan örfî idare kararı dünden itibaren tasrih olunan 6 vilâyette mevkii meriyete girmiştir.

Örfî idare komutanlığına tayini yüksek tasdike iktiran eden jandarma umum komutanı Korgeneral Ali Rıza Artuokal birkaç gün sonra şehrimize gelecek ve vazifesine başlıyacaktır.

Korgeneral bir beyanname neşrederek örfî idarenin lüzumlu gördüğü tedbirleri izah ede-

(Sonu sayfa 2 sütun 4 de)

ÖRFÎ İDARE KANUNU

Mer'iyete giren yeni kanunun hükümlerini neşrediyoruz

BİRİNCİ BAB
ÖRFÎ İDARE
BİRİNCİ KISIM
UMUMÎ HÜKÜMLER

Madde 1 — Teşkilâtı Esasiye Kanununun 86 ıncı maddesine tevfikan verilmiş olan umumî veya mevzii örfî idare kararı Dahiliye Vekâleti tarafından münasib vasıtalarla ilân olunur.

Sonu sayfa 4 sütun 1 de)

Günün Fantezisi

Mister Ceymisin acayib fikirleri

YAZAN:
A. N. K.

— I —

Mister Ceymisi motörlü kotra ile Sedef adası civarında yaptığımız bir sinarid avında tanıdım. Üç arkadaş olta takımlarını alarak şehrin gürültüsünden uzağa kaçmış ve tuzla kıyılarını dolaşa dolaşa balık yuvalarını taramağa başlamıştık. Üç gün süren bu gezintiyi Mister Ceymis avlanmak ihtirasile, ben kitab okumak ve su ile güneş arasında kafamı rahatlandırmak için, üçüncü arkadaşımız ise İskoçyalı dostumuzu başlı başına bir servet teşkil eden çeşid çeşid ağlarını ve madenî zokalarını kullanmak zevkile yapıyorduk. Aramızdaki yegâne müşterek münasebetse muhtelif sebeblerimizin birkaç gün sürecek bir sinarid avında birleşmesinden ibaretti.

Mister Ceymis gençliğini Amazon ormanlarında kauçuk toplamakla geçirmiş, bir müddet Afrikada dişi kaplan avlamış, sonra Hindistana giderek Ranchipur'da pamuk ve pirinç tarlaları işletmiş ve on iki senedenberi de bir Mançester firması için tiftik ve yapağı almak ü-

(Sonu sayfa 4 sütun 3 de)

Yunanlıların ileri harekâtı devam ediyor

Başvekil Metaksas bir nutuk söyledi

Atina, 23 (a.a.) — Yunan baş kumandanlığının dün akşamki tebliği:

Dün bütün gün Yunan kıtaatı Morava dağı silsilesine, İvan dağına ve Nefekarit boğazına yerleşmelerini ikmal etmiştir. Görice işgal edilmiştir.

Daha cenubda Pindos mıntakasında Yunan kıtaları Leskoveki'yi işgal ederek Erseka ve Borava'nın ilerisine geçmişlerdir.

Epirde Yunan orduları Filiate şehrini istirdad ederek düş-

(Sonu sayfa 3 sütun 4 de)

Göricenin işgalinden sonra askeri vaziyeti gösteren harita

Bulgar ordusunun terhis edileceği ilân edildi

Sofya, 23 (a.a.) — Reuter: Bulgar harbiye nezareti tarafından bugün neşredilen bir tebliğe göre, 75 günlük bir ta-

(Sonu sayfa 3 sütun 3 de)

İngilizler dün 7 italyan tayyaresi düşürdüler

Londra, 23 (a.a.) — Hava ve dahilî emniyet nezaretlerinin tebliği:

Düşman bombardıman ve avcı bombardıman tayyareleri bugün İngil-

(Sonu sayfa 3 sütun 6da)

İki mühim eser

Bulgarlar ne ister?

Yazan: A. N. K.

Arkadaşımız A. N. K. nın Bulgaristanda yaşadığı üç sene zarfında yaptığı tedkiklere istinad eden fevkalâde mühim bir yazı serisi..

Hindistana dair

Yazan: HALİDE EDİB

Kıymetli edib ve müteffekkirimizin beynelmilel büyük şöhret kazanmış ve sizin de zevk ve alâka ile okuyacağınız çok güzel bir eseri..

Bir kaç güne kadar başlıyoruz

Harb Vaziyeti

Yeni nizamın dış yüzü ile iç yüzü

YAZAN:
Hikmet Ilgaz

Yeni nizam meselesi günün en ucuzlıyan mevzuu halindedir. Alman diplomatları bu metaı siyaset pazarlarına fazlaca arzederek bir nevi damping yaptılar.

Dünya nizamının en bozuk bir zamanında böyle bir hülya peşinde koşulması garib görülmemelidir. Çünkü insanlar daima sahib olamadıkları şeyin hasretini çekmek itiyadındadırlar.

Avrupa ve Asyaya ve bittabi kazanıldığı takdirde Afrika ve Avustralyaya yeni bir nizam verilecek miş? Bu nizamın esası şu olacak:

İnsanlar arasında asırlardanberi devam eden bir mücadele var. Bu mücadele kuvvetlinin zayıfın hakkını gasbetmesinden tevellüt ediyor. Dünya servetleri insanlar arasında âdilâne bir taksime tâbi tutulmamıştır. Yeni nizam ile bu pürüzler ortadan kaldırılacak, herkesin arzusu tatmin edilecek, hududlar iktısadî, coğrafî ve ırkî ihtiyaçlara göre çizilecek artık bu kanlı boğuşmalara ebediyen nihayet verilecektir. Avrupada mihver, Asyada Japon, pasifikte

(Sonu sayfa 2 sütun 3 de)

Millî Şef Sovyet bayramını tebrik etti

Ankara, 23 (a.a.) — 7 teşrinisani Sovyet milli bayramı münasebetile Reisicümhur İsmet İnönü ile B. Kalinin arasında aşağıdaki telgraflar teati olunmuştur.

Ekselâns Kalinin
Sovyetler Birliği Yüksek Sovyet Meclisi Reisi
Moskova

Teşrinievvel ihtilâlinin yıl dönümü münasebetile, dost Sovyetler birliği milletlerinin refah ve saadeti uhsusundaki en iyi temennilerimi samimi tebriklerimle birlikte arzetmekle bilhassa zevk duymaktayım.

İsmet İnönü

(Sonu sayfa 3 sütun 2 de)

S. Rusyanın bir tekzibi

Moskova, 23 (a.a.) — Tass ajansı bildiriyor:

United Press Amerikan ajansı, Hamburger Fremdenblatt Alman gazetesinin ifadesine göre Macaristanın üç devletler paktına iltihakının «Sovyetler Birliğinin işbirliği ve tam tasvibi ile» yapılmış olduğunu haber vermektedir.

Tass ajansı, bu haberin hakikate katiyen tevafuk etmediğini bildirmeğe mezundur.

SABAHTAN SABAHA:

Mihver müdafaa halinde

italyaya Alman yardımı

Yugoslavya veya Bulgaristandan geçerek Yunanistana hücum mu? Fakat o taraflar pek bataklık imiş !.

Harb on beş aydanberi yalnız mihverin teşebbüs ve taarruzile devam ederken yalnız mihver, topraklar e memleketler işgal ederken küçük Yunanistan ilk mukavemeti gösterdi ve mihvere ilk darbeyi vurdu. On gündür mihverin toprakları işgal olunmaktadır. Evvelki gün Arnavutlukta mühim bir nok-

(Sonu sayfa 2 sütun 7 de)

Fikirler

O garib Alman tebliğinden sonra

Türkiye ve Sovyetler

Yazan: Doğan Nadi

Geçenlerde neşrolunan ve M. von Papen'in gazetecilere verdiği beyanatla başlayıp Berlin siyasî mahfillerinin birtakım tasavvurları ve niyetlerile nihayet bulan o malûm Alman tebliğinin istihdaf ettiği gayelerden biri de Türk - Rus münasebatı idi. Bu tebliğ, dolambaçlı cümlelerle "Rusyanın cenub istikametinde bir sarsıntı karşısında, Türkiye vaziyetinin ne merkezlerde olacağını, Alman hükûmetinin öğrenmek istediği,, gibi bir mâna taşıyordu.

Böylece, doğrudan doğruya Türk - Rus münasebatını alâkadar eden bir mevzuun Berlin siyasî mahfillerinde görüşülerek üstelik resmî Alman ajansı D. N. B. tarafından da neşrolunması, bu zaman siyasetinin garib tecellilerinden biri olsa gerektir. Bu da, şimal kutbundan cenub kutbuna kadar irili ufaklı bütün memleketlerin aralarındaki işlerin, her yerden evvel, Berlinde halledilmek iştihasının, daha şimdiden, Aman kalblerinde esaslı surette yer bulduğunu gösterir. Şu küçük hâdisenin bu noktası bütün dünyanın nazarı dikkatini celbetmiş olmalı ve bütün dünya nereye sürüklenmek istendiğinin artık farkına varmalıdır.

Rusyanın cenuba sarkması bahsinde ise biz Türklerin hatırımıza evvelâ Türk - Rus dostluğu gelir. Çünkü bu dostluk, genç nesillerin ve belki de iktidar mevkiine bugün "yeni,, denecek bir mazide geçmiş devlet adamlarının, kolayca gözönünde canlandıramıyacakları kadar eskidir.

Sene 1920. Türkiye bütün bir cihanın husumetine uğramış. Ankarada Mustafa Kemal'in reisliği altında bir avuç vatanperver memleketlerini ecnebi boyunduruğundan istihlâsa çalışıyor. Hariçte tek dostumuz yok. Üstelik memleketin içi de düşmanla dolu. Ne bir yardım gelmek ihtimali var, ne de hattâ bir ümid beslemek imkânı.

İşte yakın tarihimizin bu karanlık devrelerinde Türkiye ile yalnız, o zamanın çok genç, Sovyetler Cümhuriyeti alâkadar oluyordu. Denebilir ki Mustafa Kemal ve arkadaşlarının nihaî zaferine, kendilerinden başka, yalnız Lenin ve onun arkadaşları inanmışlardı. Ve bundan dolayıdır ki müstevlî ecnebi kuvvetlere isyan bayrağını açmış olan Ankara ile, yeni hükûmetin henüz iş başına geçmiş bulunduğu Moskova arasında notalar teatisile başlıyan ilk münasebetler tesisi olunmuştu. 3 Haziran 1920 tarihli bir nota ile, Sovyetler ittihadı hariciye nezareti, Türkiye Büyük Millet Meclisine Türk "hareketini,, kabul ettiğini bildirmiş ve bu millî yürüyüşün şeflerine "müttehid köylü ve amele cümhuriyeti namına muvaffakiyetler temenni etmişti. Buna Meclisin reisi sıfatile Mustafa Kemal cevab vermiş ve böylece vaziyet karşılıklı murahhaslar gönderilmesinde karar kılmıştı.

Bundan sonra ise Türk - Rus münasebatı mütemadî inkişaf halinde bulunan bir dostluk olmuştur. Bu dostluk kuvvetini bilhassa iki taraf siyasetinin dürüstlüğünden ve açıklığından alır.

Hepimizin gayet iyi bildiğimiz gibi Türkiye son 20 senelik siyasetinde ne coğrafî vaziyetini ne de kuvvetini Rusya aleyhine en ufak ihtimalile bile zararlı olacak bir komploya âlet etmemiştir. Bilâkis her anlaşmada, her paktta Rusyaya daima hususî hemen hemen imtiyazlı, bir mevki verdik.

Alman başvekili Bismarck'ın âdetiydi. Ne zaman Rusyadan bahsolunsa "Rusya bir garib çiftliktir ki iki kapısı da yabancıların elinde bulunuyor,, derdi. Bugünkü Cermen birliği müessisinin bu sözile, şimal memleketlerini ve bizim boğazları kasdettiği aşikârdır.

Görülüyor ki, şimdiki Alman devlet adamları, Bismarck'ın bazı nazariyelerini hâlâ unutmayorlar ve hâlâ bunlar üzerinde çalışmaktan bir semere umuyorlar. Yalnız şu var ki 1870 den bugün artık epey uzaklaşmış bulunuyoruz. Bugün ne Rusyada çarlık, ne Türkiyede Osmanlı hükûmeti var.

Türkiye Cümhuriyet hükûmeti iş başına geçtiği gündenberi hiçbir şey isbat etmediyse şunu kâinata anlattı ki ne şekilde olursa olsun Sovyet Rusyaya karşı cephe almak istemiyor. Hariciye Vekâletinin arşiv dairesinde, binbir türlü entrikanın, Türk hükûmetinin bu değişmez prensipi karşısında, eriyip gittiğini gösterecek delâil herhalde birden çok fazla olsa gerektir.

Türk siyasetini ntutmuş olduğu bu güzel yola bakarak Rusya için bugün boğazların artık yabancı elinde bulunmadığını bile söylemek mümkündür ve bu bizim için ancak zevkli bir şey olur. Çünkü bu noktada her iki memleketin biribirine muvazi giden emniyetini, menfaatini ve binaenaleyh istikbalini münde - miç görüyoruz: Türkiyenin ve Rusyanın.

Bu iki devletin dostluğu, sayın Şefimiz İsmet İnönü'nün son nutkunda söylediği gibi, "beynelmilel âlemden büsbütün ayrı ve başlı başına bir kül teşkil eder.,,

Şimdi bir sual, ki anlaşılan Alman dostlarımızın zihnini çelip duruyor: Peki Rusya cenuba sarkmaz mı?

Cevab: Sarkar mı sarkar. Fakat Türkiye ile konuşur ve Türk menafiine dokunmaktan daima ictinab eder. Nasıl ki Türkiye bütün siyasî faaliyetinde Rus menfaatlerine daima itina edegelmiştir.

Bu, yukarıda üç beş satırla hulâsasına çalıştığımız Türk - Rus münasebatının, bir tabiî neticesidir. Ve zannediyoruz ki aksini düşünmek bir parça akıntıya kürek çekmek olur.

HER SABAH

Karagözün Yalova safası gibi...

Karagözün «Yalova safası» oyununda fettan zenne Yalovaya tenezzühe giderken, âşıkları Rezakizade Tarçın beyi, Arnavut Bayramı, Lâz Hayreddini, hımhımı, altı karış beberuhiyi, Kayserili bakkalı, siyahî Mercan ağayı birer birer küpe saklar. Zira küp göç eşyası arasında Yalovaya nakledilecektir ve âşıklar da küp içinde zahmetsiz ve masrafsız seyahat etmiş olacaklardır.

Bütün bu şüridedil âşıklar, dildadelerile konuşup anlaştıktan sonra sıra ile:

— Aşkı yârân, muhabbeti cânân, ben de gidiyorum yarımın aşkına hey!... diyerek küpe dalarlar. Lâkin Karagözün muzibliği yüzünden bu plân suya düşer ve oyunun sonunda Tuzsuz Deli Bekir meydana gelerek âşıkları birer birer küpten dışarı çıkarır, hepsini pataklar, cezalarını verir...

* * *

Mihverin «Yeni nizam»ına dahil olan devletler de tıpkı Karagözün «Yalova safası» oyununda olduğu gibi birer birer küpe giriyorlar.

Evvelâ İtalya:

— Aşkı yârân, muhabbeti cânân, ben de gidiyorum yarımın aşkına hey!... diyerek «Yeni Nizam» küpüne daldı. Bu dalışı Japonya, Macaristan takib ettiler. Nihayet bugün de Rumanyanın ayni nakaratı tekrar edip yar aşkına kendini baş aşağı kapıp koyverdiğini görüyoruz.

Bakalım ne vakit zamane Tuzsuz Bekiri bu kısa görüşlü dildadeleri birer birer kulaklarından tutup dışarı çıkaracak ve tıpkı hayal perdesinde olduğu gibi, ve birer tedib pastafı indirip şeyh Küşteri meydanından dışarı salacak...

A. Cemaleddin SARAÇOĞLU

HARB VAZİYETİ

Yeni nizamın dış yüzü ile iç yüzü

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Malinez, Afrikada siyahî «Monreo» su hâkim olacaktır. Yeni nizamın dış yüzü budur.

Halbuki çok süslü ve münekkaş bu perdenin arkasında elinde orakla bekliyen bir harb sembolü vardır. Mihverin son zamanlarda gösterdiği siyasî faaliyet bu iskeletin mafsallarını yağlamak içindir. Binaenaleyh yeni nizamın iç yüzü İngiltere ile mihver arasındaki mücadeleye nihayet verecek yeni bir harb tedbirinden başka bir şey değildir.

1805 de Napolyon bütün Avrupa devletlerinin mukavemetini kırdıktan sonra ayni şeyi ortaya attı: İnsanlar arasında daimî bir sükûn temin edecek bu mukaddes arzuya yalnız İngilterenin mümaneat ettiğini ve bu sebeble Avrupanın İngiltereyi müşterek düşman ilân etmesi lüzumundan bahsetti. Napolyonun kanlı icraatına mukavemet kudretini kendinde görmiyen devletler bu arzuya râmolmak mecburiyetinde kaldılar. Mutabıklar mükâfatlandırıldı. Muhalifler tehdid ve tazyikle yola getirildi. Bu meşhur kumandanın «kıt'a ablukası veya karadan denizin zaptı» ismini verdiği bu usul buhrandan buhrana sürüklenerek on sene devam ettikten sonra hem Fransanın ve hem de kendisinin bâisi berbadı oldu.

İngiltereyi bir kıt'a ile münasebetinden mahrum ederek yola getirmek usulü bugünkü yeni nizamın hedefini teşkil etmektedir. Mihver diplomatları Avrupadaki faaliyetlerinde muvaffak oldukları takdirde umumî bir beyanname neşrederek İngilterenin yeni nizamı kabul etmesini ilân edecekler ve bu kabul olunmadığı takdirde belki de müşterek hareketten bahsedeceklerdir.

«Tarih tekerrürden ibarettir.»

İzmitde yerli mallar pazarı isteniyor

İzmit (Hususî) — Şehrimizde yerli mallar pazarının açılması çok istenmektedir. Bu pazar açılacak olursa İzmit halkı, yerli mallarımızı ucuz bir ifyatla temin edecektir. 30 bin nüfusu olan nefsi İzmitde kurulacak bu pazar, hem çok iş görecek ve hem de halka çok faydalı olacaktır. Sümerbankın ekseri mamulâtı vilâyetimiz dahilinde istihsal edildiği hal de, İzmitde bu mamullerin bir satış şubesi olmaması, İzmit için bir noksan telâkki edilmektedir.

Şehir Haberleri

Macaristana pik demir ihraç ediliyor

Karabük fabrikasının imalâtından 1500 ton pik demirin Zonguldaktan Tuna yolile Macaristana sevkine başlanmıştır. Bu mallar Macaristana vardıktan sonra oradan satın alınmış olan 1500 ton demir, demir eşya ve çivinin memleketimize getirilmesine başlanacaktır. Bu malları Tuna yolile Macar vapurları getireceklerdir.

Enstitüler hakkında yeni bir karar

Devlet orta okul imtihanına girmeğe hak kazanan kız talebelerin, enstitülerin 4 üncü sınıflarına kabulleri hakkında Maarif Vekâletinden yeni bir tamim gelmiştir.

Bu talebeler dördüncü sınıfta muvaffak oldukları takdirde terfii sınıf edecekler. Fakat devlet orta okul imtihanında muvaffak olamadıkları takdirde enstitülerdeki bütün hakları sakıt olacaktır.

Örfî idare kanununun tatbikatı

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

cek ve bu tedbirler derhal tatbik olunacaktır. Bu beyannamenin neşrine kadar halk için hiç bir tahdidat mevzuu bahis değildir.

Vilâyetteki Toplantı

Dün sabah idarei örfiye kararının neşrinden sonra vilâyette ve emniyet müdürlüğünde iki toplantı yapılmış ve yapılacak hazırlıklar görüşülmüştür.

Örfî İdare Kararımız Karşısında İngilizler

Londra, 23 (a.a.) — Reuter ajansının siyasî muharriri Türkiyenin verdiği son karar hakkında diyor ki:

Ankaradan gelen ve Türkiyenin Boğazlar mıntakasında örfî idare ilân ettiğini bildiren haberler, Türkiyenin Balkanlardaki vaziyeti ciddî telâkki ettiğinin ve gafil avlanmamağa azmetmiş olduğunun yeni bir delilidir. Harbin başında Alman muvaffakiyetlerinin yarısı, Almanyaya komşu devletlerin Almanyaca bir tahrik suretinde telâkki edileceği korkusu ile, ihtiyat tedbirleri almamış olmaların - dan ileri gelmiştir. Türkiye, Almanyanın ne düşüneceğini katiyen nazarı itibara almaksızın, istediği ve lüzumlu gördüğü tedbirleri ittihaz etmekle tam istiklâlini göstermiştir. Bu, yalnız kiyasetli bir siyaset değil ayni zamanda mihverin üzerinde tesir yapacak bir harekettir. Yunanlıların muvaffakiyetleri, Almanyanın Balkanlarda alelâcele herhangi bir hareketine karşı Türk tedbirlerine yardım edecektir.

SPOR:

Yarınki lig maçları

Bugün Fenerbahçe ve Şeref stadlarında lig maçlarına devam edilecektir. Fener stadının ilk maçı Vefa ile İstanbulspor arasındadır.

Takımını günden güne kuvvetli elemanlarla takviye eden Vefa ile geçen hafta Beşiktaşa güzel bir oyun çıkaran İstanbulsporun karşılaşması her iki takımın kuvvetçe hemen hemen müsavi olması itibarile çetin olacaktır. Ayni stadın ikinci maçı Galatasarayla Altıntuğ arasındadır.

Fener stadının üçüncü ve son maçı Fenerbahçe ile Topkapı karşılaşmasıdır.

Beşiktaş stadındaki ilk maç Beykozla Süleymaniye arasındadır.

Beşiktaş stadının son maçı günün en mühim futbol temasıdır. 29 teşrinievvelde Beşiktaşı 1 - 2 mağlûb eden Beyoğlusporluların bugün Beşiktaş karşısında alacağı netice merak edilir. Beşiktaşlılar ligdeki vaziyetinin ehemmiyetini takdir ederek Beyoğlu spora karşı sıkı oynıyacaktır. Son günlerde bir kaç iyi oyuncusunu kaybeden Beyoğluspor eski kuvvetinden düşmüş vaziyettedir. Maamafih teknik ve enerjik bir takım olması itibarile Beşiktaş karşısında kuvvetli bir rakib sayılır.

OKUYUCU DİYORKİ:

Maarif Vekilimizin nazarı dikkatine

Bir fakir talebe okuya bilmek imkânını arıyor

Aldığımız bir mektupda henüz bir talebe olduğunu ve Erzincan felâketzedelerinden olup babasının 40 lira maaşına mukabil 8 çocuğu bulunduğunu söyliyen «Şahabeddin Güner» adındaki küçük okuyucumuz; tahsile devam edememek zarureti karşısında kaldığından şikâyet ediyor. Bir kaç mektebe de baş vurmuş gireme - miş. Bir çok arkadaşile birlikte resmî parasız yatılı okullara müracat etmiş; mali vaziyeti daha müsaid olanlar alınmış da bu alınmamış. İmtihanını iyi derecede verdiğini karnesi de isbat ettiği halde bu kabul edilmeyişe haklı olarak hem hayret, hem de hiddet ederek bedbinane tasavvurlardan bahsediyor. Bugüne kadar bir iane suretile geçinen ve tahsiline devam edebilen Şahabeddin bu defa kendi hâmileri tarafından da bıkkınlık görmekte imiş. Acaba bu tahsil çağındaki yok yoksul evlâdımızı Maarif Vekâleti bir mektebe yerleştiremez mi?... Muhterem Vekilimizin dikkat nazarını çekerken bu okuyucumuzun adresini de bildiriyoruz:

«Pendik Ekleme sokak No. 1 de Erzincanlı Şahabeddin Güner»

İaşe umum müdürlüğü

İstanbul şubesi toprak mahsulleri ofisi olacak

Ticaret Vekâletine bağlı olarak teşkili kararlaştırılan iaşe umum müdüriyetinin İstanbuldaki şubesinin toprak mahsulleri ofisi olacağı öğrenilmiştir. Bu sebeble ofisin kadro ve teşkilâtı genişletilecek ve bütün gıda maddelerile hububat alım satımı ve mürakabesi ile uğraşabilecek bir hale konulacaktır. Fiyat mürakabe komisyonu da yeni teşkilâta bağlanacaktır. Bu sayede ihtikâra karşı şiddetli tedbirler alınacak ve piyasanın kontrolü daha sıhhatli olarak icra edilecektir.

* * *

İstanbul toprak mahsulleri ofisi müdürü Nuri ile ofisin merkez satış şubesi müdürü Vahdinin vazifeleri becayiş edilmiştir. Nuri bugün Ankaraya gidecektir.

Fındık İhracatı İçin Tedbirler

Fındık ihracat komitesinden bir heyet Ticaret Vekâletinin daveti üzerine bugün Ankaraya gidecektir. Ankarada fındık ihracatı için yeni mahreçler temini üzerinde görüşülecektir. Birikmiş olan stoklardan bir kısmı da İngilizlere satılacaktır.

Saç levhalara aid beyannameler

Ellerinde ondileli ve ondilesiz saç levha bulunanların vilâyete beyanname verme mecburiyeti hakkındaki müddet dün saat 13 de nihayetlenmiştir. Vilâyete verilen beyannamelerden anlaşıldığına göre şehrimizde fazla mikdarda saç levha stoku mevcuddur.

Verilen beyannameler hükûmete gönderilecektir.

Acenteler otomobil lâstiklerini sakladılarmı?

Muhtelif zamanlarda memleketimize gelen otomobil lâstiklerinin ihtiyaca göre tevzi edilmesine devam edilmektedir. Bu lâstiklerin bir kısmı mıntaka ticaret müdürlüğü tarafından tevzi edilmişti. Bundan sonra tevziat acenteler tarafından yapılmaktadır. Fakat son günlerde bazı acentelerin bu lâstikleri sakladıkları ve ihtiyacı olan kimselere verilmediği hakkında bazı şayialar dolaşmaktadır. Alâkadarlar bu şikâyetlerin sebebleri hakkında acentelerden malûmat istemişlerdir.

Lâğvedilen tren seferleri

Hükûmetin aldığı karar üzerine tren hatlarımızdaki bazı seferlerin kaldırılacağını yazmıştık. Bu karara göre her gün Haydarpaşadan 14.25 de hareket eden posta tamamen kaldırılmıştır.

Sabahları 9 da hareket eden tren de yalnız pazartesi, çarşamba ve cuma günleri kalkacak diğer dört gün hareket etmiyecektir.

Piyasaya yaprak sigaralar çıkarılacak

İnhisarlar İdaresi sigara kâğıdı temini için güçlüklerle karşılaştığından piyasaya yaprak sigaraları çıkarmağa karar vermiştir. Bunların tanesi 4 kuruşa kadar satılacaktır. Bu suretle sigara kâğıdı sarfiyatı bir mikdar azalmış olacaktır.

Deri Gelecek

Hükûmet İngiliz dominyonlarından gelmek üzere 1100 ton deri sipariş etmiştir. Deriler yakında gelecektir. Bunların büyük bir kısmı ağır derilerdir.

Bağdaddan Kalay Geliyor

Bağdaddan satın alınması kararlaştırılan 20 ton kalayın bedeli akreditif olarak Bağdada gönderilmiştir. Kalayların bu günlerde trenle gelmesi beklenmektedir.

Altın Yükseliyor

Altın fiyatları yine yükselmeğe başlamıştır. Dün bir altın 25 lira 20 kuruştan muamele görmüştür.

İlim Köşesi

Yazan: Prof. Salih Murad Uzdilek

Keşifler, ihtiralar

Kâğıd paraların basılmasında kromun hizmeti

Amerika birleşik cümhuriyetinin kâğıd para matbaasında yapılan röşerşlerle mütenavib nikel ve bakır tabakalarını elektrikle teressüb ettirmek suretile kâfi mukavemetle levhalar hazırlamak yolu bulunmuştu. Bu usul 1920 senesine kadar muvaffakiyetle kullanıldı.

Elektrolitik usulile hazırlanan plâklar daha ucuza mal oldukları gibi bunlarla daha net baskılar yapılabiliyor.

Maamafih teressüb usulile yapılan en sert nikel satıhlar bile yüzü sertleştirilmiş çelik plâklar kadar dayanmadığından dolayı plâk yüzlerinin daha ziyade sertleştirilmesine lüzum görüldü.

Bundan sonra Amerikanın millî ölçü dairesinde Haring tarafından bu plâklara krom tatbikinin mümkün olup olmadığı üzerinde röşerşler yapıldı. Krom pek sert bir madendir. Bu madenlerle kaplanan plâkların elmas veya safir gibi en sert maddelerle zor çizildiği görüldü.

Gerçi Buusen 1854 senesinde elektrikle krom kaplamak usulünü bulmuşsa da aradan yetmiş sene geçinceye kadar krom geniş tatbik sahası bulamamıştı. Haringin röşerşleri baskı plâğı yüzünde parlak ve sert bir satıhın temini için elektrikle kaplama ameliyesinin, bilhassa elektrolitik mahlûlün asidite ve sühuneti ile geçirilen elektrik cereyan şiddetinin, sıkı kontrole tâbi tutulması lüzumunu gösterdi.

Bu etüdlerin neticesi matbaada muvaffakiyetle tatbik edildi.

Krom tabaka ile yapılan baskılar nikel ve çelik plâklara nazaran daha net neticeler veriyor. Bir nikel yüz üzerine bir milimetrenin binde on ikisi (yani 12 mikron) kalınlığındaki krom tabaka teşkil etmekle nikel yüzün hayatı dört misline ve yüzü sertleştirilmiş çelik levha hayatının iki misli bir hayat temin ediliyor. Bu suretle kopye klişelerinin adedi azaltılmış oluyor. Bu halde krom usulü bir bakımdan (para basan usul) olmakla beraber diğer bakımdan (para getiren bir usul) dür.

Şimdi krom muhtelif fabrikatorların dikkat nazarlarını çekiyor. Krom başlıca faideleri şunlardır:

(1) Sertlik derecesinin yüksek olmasından dolayı baskı işlerinde, zımbalarda, paftalarda ve bazı makine aksamında kullanılır; (2) Yüzünün parlak oluşu ve leke tutmayı açık yerlerde kullanılan reflektörler (akisler(için münasibtir; (3) Hava tesiri altında paslanmadığından dolayı otomobil radyatör zarfları, su tesisatı, madeni mobilyeler gibi bir takım işlerde nikel levhalar üzerine kaplanır.

Kromla kaplama üzerinde yapılan röşerşler, vaktile kimya lâboratuvarlarına inhisar eden bu madene büyük tatbik sahası açmaktadır.

SABAHTAN SABAHA

Mihver müdafaa halinde

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

olmuş iken Yunan topraklarında duraklamıştı. İtalya o zaman İngiliz ve Fransızların müttefiki idi ve Fransa eğer İtalyanın imdadına yetişmeseydi İtalya da istilâ edilen menfaatler arasına karışmış olacaktı. Bununla beraber istilâdan kurtulan, Fransanın büyük yardımını temin eden İtalya o harbde de bir taraftan Rusya ile çarpışan, diğer taraftan muhtelif cephelere ordu gönderen Avusturya - Macaristan ordularının karşısında İzonzoda bir adım ilerliyememiş ve harbin sonunu böyle bir nasib sizlik içinde idrak eyliyerek müttefiklerinin zaferinden hissesini almıştır.

Şimdi İtalyanın karşısında küçük Yunanistan var. Yunanistana hücum eden İtalya Göriceyi de vererek ricat ediyor ve bir müdafaa harbi yapıyor. Fakat bu ricatin bir inhizama benziyen tarafları çoktur.

Bu vaziyette mihver itibarına ağır bir darbe yemiştir. Bu darbenin bir az daha genişlemesi ihtimali karşısında Almanyanın yardımı mevzuu bahsolmaktadır. Almanyanın Macaristanı yanına alması Yugoslavyaya hücum için olduğu gibi Bulgaristanı da kandırması mümkündür. Küçük Yunanistana devlerden birinin taarruzu yetmediği için büyük dev de hücum edecek. Nereden ve nasıl? Belki Bulgaristandan, belki Yugoslavyadan geçerek!

Havalar Makedonyada ve Arnavutlukta pek bozuk imiş. İtalyan orduları gibi mihver siyasetçi de o taraflarda galiba bir batağa saplandı.

BEHÇET SAFA

IŞIKLARIN MASKELENMESİ İŞİNDE YENİ KARARLAR

Hava tehlikelerine karşı ışıkların maskelenme ve söndürülmesi nizamnamesinin tatbikine muntazaman devam edilmektedir.

Nizamnamenin tatbik olunduğu ilk gece yapılan teftiş ve kontrollerde görülen noksanlara aid alınan tedbirlerden sonra bu noksanların tamamen izale olunduğu ve halkın yavaş yavaş karanlığa alıştığı görülmüştür.

Tramvay ve otomobillerin ön lâmbalarında küçük ve mustatilî birer boyanmamış kısım bırakılmasına aid kararın tatbikine başlanmıştır.

Diğer taraftan tamamen maskelenmeyip mavi lâmbalarla süslenen dükkân vitrinleri tamamen söndürülmüştür.

Köprü ve Eminönünde gece halkın tramvay istasyonlarını kolaylıkla bulmasını temin etmek maksadile tramvay durak mahalleri beyaz boya ile boyanmıştır.

Mühim caddelere konulan 50 maskesiz lâmba bu akşam saat 20 ye kadar yanacak ve bundan sonra söndürülecektir.

Mekteblerin Tatil Saati

Maarif Müdürlüğü mekteb talebelerinin erkenden evlerine gitmelerini temin etmek maksadile akşam üzeri saat 14.30 da bütün mekteblerin tatil edilmesini vilâyete teklif etmiştir.

Bu karar alındığı takdirde ders adedi ve saatleri hiç eksilmiyecek, yalnız öğleleri yapılan mütalealar kaldırılacaktır.

Yeni Sabah

ABONE BEDELİ

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 Krş.	2700 Krş.
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	300 »

24 Sonteşrin 1940 — PAZAR
24 Şevvel 1359
11 Rumî Sonteşrin 1356
Gün 329 Ay 11: Yıl 940 - Kasım 17

Güneş	Öğle	İkindi	
2.13	7.16	9.45	Ezanî
6.58	12.00	14.30	Vasatî
Akşam	Yatsı	İmsak	
12.00	1.36	12.29	Ezanî
16.44	18.21	5.14	Vasatî

DİKKAT

«Yeni Sabah»a gönderilen yazılar ve evrak neşredilsin edilmesin iade olunmaz ve bunların kaybolmalarından dolayı hiç bir mesuliyet kabul edilmez.

HAYVANÎ İHTİRAS!

Bir genç çocuğu iğfal eden iki seneye mahkûm oldu

Dün ikinci ağır ceza mahkemesinde çok çirkin bir tecavüz faciasının muhakemesi neticelendi. Ve suçlu hakkında ağır hapis cezası verilerek duruşma sonlandı.

Bu ahlâk ve haysiyet bakımından çok çirkin olan hâdise yazılmıya ve teşhire yalnız bir bakımdan değmektedir. O da eğer geride böyle daha ahlâk düşkünleri var da okurlar ve duyarlarsa onlara bu yazıların ve mahkeme kararının bir ibret dersi olmasıdır.

Bu maksadla hâdiseyi kısaca yazıyoruz:

Nesib isminde evli barklı bir adam; bundan bir müddet evvel 13, 14 yaşlarında bulunan İhsan adındaki gence göz koymuştur. Ona her fırsatta yaklaşmakta ve dostluğu arttırmak için münasebetler yaratmaktadır.

Nihayet bir aralık çok fena bir vaziyete düşen, mektebsiz ve yersiz, yurdsuz kalan İhsanı kendi evine getirmeğe muvaffak olmuş ona diller dökmiye başlamıştır.

— İhsan! Evlâdım.. bak sen henüz pek gençsin... Daha çocuk sayılırsın. Seni mektebe göndereceğim... Okuyup birkaç sene sonra orta mektebi bitirirsin... Sonra da bir memuriyet bulurum. Maaşını alır, ferah ferah yaşarsın.

Bu sözlere kapılan İhsan.. Nesibi kendine dost bilmiş ve o gece yatacak yeri olmadığı için de kendine gösterilen yatakta yatmıştır. Fakat biraz sonra, ayni yatağa Nesib de gelip girmiş.. bunun neticesinde de çocuğun ırzına tecavüz eylemiştir.

Bu vaka derhal polise aksetmiş ve uzun müddettenberi gizlice duruşmaları devam eden muhakeme dün neticelenmiştir. İkinci ağır ceza mahkemesi suçlu Nesibin suçunu sabit görerek iki sene bir ay hapsine ve muhakeme masarifini ödemesine karar vermiştir.

BOŞA GİDEN GAYRETLER

YAZAN: İNGİLİZ BÜYÜK ELÇİSİ SİR NEVİLE HENDERSON

TÜRKÇEYE ÇEVİREN

Hüseyin Cahid YALÇIN

— 45 —

Berline avdetimden biraz sonra, bunu tertib etmek için talimat aldım. Ribbentrop vasıtasile müracaatta bulundum. Hitler derhal kabul etti. Kendisinde hasıl olan ilk teşirin bizzat Londraya giderek yahud hiç değilse yarı yola kadar giderek ihtiyar adamcağızı zahmetten kurtarmak arzusu olduğunu bana söylediler. Sonra, Mrs. Chamberlain'i de kocasına refakatine davet etmeyi düşünmüştü. Maamafih mukabil tekliflerde bulunmağa vakit yoktu. Başvekil, ayın on dördünde sabahleyin saat sekiz otuzda Londrayı terkile dört saat sonra Münih tayyare meydanına vasıl oldu.

Bir akşam evvel ben Berlinden trenle hareket ederek Münihe vasıl olmuştum. Orada, şifrelerin tanzimi ve makine ile yazılması gibi baş konsolos Mr. Larnell ile kahvaltı zamanında alelâcele kararlaştırılacak işler vardı. İngiliz tayyaresi seyahati tahmin edilen müddetten daha çabuk yaptı. Tayyare meydanına indiği zaman ben oraya geleli ancak beş, on dakika olmuştu. Ne Mr. Chamberlain, ne kendisine refakat eden Sir Horace Wilson daha evvel tayyareye binmiş değildiler. Seyahate nasıl tahammül edebileceklerini düşünerek biraz merak ediyordum. Buna hacet yokmuş. Mr. Chamberlain gayet taravetli ve tamamen sakin bir halde tayyareden dışarı çıktı. Bazı sözlerime cevaben: "kuvvetli ve tahammüllüyüm.,, dedi. Böyle olmasına da ihtiyaç vardı. Çünkü o gece saat on birde yatağa girdiği gibi araba, şimendifer ve tayyare ile en az on saatlik bir seyahat yaptı. Arada Ribbentrop ile veya başkalarile çok çok görüştü; Hitler ile uzun bir mülâkatta bulundu. Ve nihayet kabinesine uzun bir telgraf çekti. Hepsi toplanırsa hemen pek az istirahat ile on altı saat süren bir yorgunluk. Bu herkes için chemmiyetsiz bir iş değildir. Mr. Chamberlain ise altmış dokuz yaşında idi.

Münihte tayyare meydanından otomobille doğruca istasyona gittik. Birkaç saat şimendifer seyahati yaptık. Bu sırada Alman müstemleke ligi reisi General von Epp gibi ileri gelen bazı zatlerle konuşmalar oldu; Ribbentrop ile trende yemek yendi. Öğleden sonra saat dördü biraz geçerek Berchtesgaden'e vasıl olunca, her şeyden evvel bizim için alelâcele hazırlıklar yapılmış olan otele gittik. Motörkarlarla Berghof'a gitmek üzere yirmi dakikalık kadar bir seyahat için tekrar yola çıkmadan evvel bize ancak yarım saatlik bir dinlenme imkânı lûtfedilmişti. Berghof'da Hitler, etrafında General Keitel ile pek yakınlarından diğer birkaç kişi, mütevazı dağ ikametgâhının medhaline kadar uzanan küçük merdivenin başında, Başvekili kabul etti.

Programdaki ilk madde çay idi. Dağlar üzerinde Salzburg'a nazır kabul salonunun büyük penceresi karşısında ocağın önünde bir yarım daire de çay ikram edildi. Öteden beriden yirmi dakika kadar konuşulduktan sonra, şansölye Başvekile müzakerelerine başlıyabileceklerini söyledi. Mutemed tercüman Dr. Schmidt ile beraber ikisi de Hitlerin yazı odasına girdiler. Bizler kabul salonunda oturduk ve üç saat konuştuk. Hitlerin şahsî maiyet erkânı bizi beslemek ve eğlendirmek için ellerinden geleni yaptılar. Fakat rutubetli ve sisli bir eylûl akşamı idi. Pencereden manzarayı seyretmek imkânı bile yoktu. Diğer taraftan, Südet arazisinde hâdiseler vukua geldiğine dair muttasıl Alman matbuatının telgrafları geliyordu. Hatırlayorum, bir tanesi bir tarafta Çek jandarmalarile bir müsademede kırk Almanın öldürülmüş olduğunu bildiriyordu. Çekoslovakyada bulunan müteaddid İngiliz müşahidlerinden biri meselede vakıaları tesbit için derhal gönderilmişti. Hakikatte yalnız bir kişinin ölmüş olduğunu meydana çıkardı. O tarihte Alman matbuatının takib ettiği ve ondan sonra daima takib etmekten geri kalmadığı mübalâga ve tahrif usulünün bu pek bariz bir misalidir.

Başvekil ile Hitler için Ribbentrop yanlarında bulunmadan yalnız konuşmaları daha iyi olacağını düşünmüştüm. Mr. Chamberlain'e Sir Horace Wilson yahud ben refakat etmiş olsaydım Ribbentrop da Hitlerin yanında olacaktı. Tertib böyle yapılmıştı. Fakat bu da fena oldu. Çünkü tercümanın muhavereye dair aldığı notlar Ribbentrop'un himmetile, normal usul hilâfında, Başvekile verilmedi. Bundan dolayı fazla zahmet ve sıkıntı çektiği gibi artık iki kişi başbaşa konuşmayı da imkânsız hale koydu. Ribbentropun müdahalesi hiçbir zaman hayır temin etmediği ve çok kere bunun aksini husule getirdiği için daima bu işe esef ettim. En son mülâkatta, Sir Horace Wilson da hazırdı. Bazan ben de bulundum. Kirkpatrick ise İngiliz tercümanı sıfatile hareket etti ve mülâkatın notlarını aldı.

Üç saat süren bu ilk konuşmada, Hitler uzlaşma yolile sulhperverane bir hal çaresine muvafakat edebilmesi için yegâne şart mukadderatı bizzat tayin prensipinin kabulünden ibaret olacağını sarih surette anlattı. Başvekil nihayet kendi hesabına bu prensipi kabul etti ve kabinesile istişarede bulunmaya ve gerek kabinesinin gerek Fransız ve Çek hükûmetlerinin buna muvafakatlarını istihsale çalışmağa gayret etmeğe razı oldu. Hitler de bu esası kabul olunduktan sonra çare ve vasıtaları münakaşa etmeğe hazır olduğunu beyan etti ve aralarında kararlaştırılacak bir tarihte Mr. Chamberlain ile tekrar buluşmayı vâdeyledi.

Bu karara tevfikan, Başvekil ertesi sabah tayyare ile Londraya hareket etti. Lord Runciman istişare için Pragdan çağırılmıştı. Fransız Başvekili ile Mösyö Bonnet eylûlün 18 inci günü için Londraya davet edilmişlerdi. Mr. Neville Chamberlain pazarlığın bu kısmını halisane icra etti. Hattâ daha fazlasını yaptı. Çünkü majestenin hükûmeti ile Fransız hükûmeti, sulh davası namına ve bizzat Çekoslovakyanın hayatî menfaatleri namına, yalnız mukadderatı bizzat tayin hakkını vermeğe değil nüfusun yüzde ellisinden fazlası Alman olan hemhudud Südet havalisinin kâffesini plébiscite olmadan Reich'e terk etmeğe de Çekoslovakya hükûmetini ikna etmek hususunda muvafık kaldılar.

(Arkası var)

Millî Şef Sovyet bayramını tebrik etti

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Ekoelâns İsmet İnönü
Türkiye Reisicümhuru
Ankara

Büyük Teşrinievvel ihtilâlinin 23 üncü yıldönümü münasebetile vaki hararetli tebriklerinizden ve temennilerinizden dolayı samimi teşekkürlerimin kabulünü rica ederim.

Kalinin

Başvekil Ve Hariciye Vekilinin Tebriki

Ankara, 23 (a.a.) — Sovyet milli bayramı münasebetile Başvekil doktor Refik Saydam ve Hariciye Vekili B. Şükrü Saracoğlu ile Sovyet Halk komiserleri meclisi reisi ve hariciye komiseri B. Molotof arasında tebrik ve teşekkür telgrafları teati edilmiştir.

Ücretli memurlar kararnamesi

Ankara, 23 (Hususî) — Daimî ücretli memurlara aid kararnamenin tatbik şekline aid izahname Maliye Vekâletince hazırlanmıştır.

Almanyadan gelecek lokomotifler yola çıktı

Ankara, 23 (Hususî) — Son anlaşma mucibince Almanyadan gelecek lokomotiflerin bir kısmının yola çıkarıldığı anlaşılmıştır.

İaşe umum müdürlüğü lâyihası

Ankara, 23 (Hususî) — Ticaret Vekâletine merbut olarak teşkil edilecek olan iaşe umum müdürlüğü lâyihası Heyeti Vekileye sevkedilmiştir.

Fransanın yeni Suriye Komiseri

Cenevre, 23 (a.a.) — Vichyden D. N. B. ye bildirildiğine göre, Fransanın Suriye fevkalâde komiseri B. Puaux'nun yerine eski Paris polis müdürü B. Chiappe'ın tayin edileceği Fransız siyasî mahfillerinde söylenmektedir.

Bugünkü Mücadelede Amerika

[Başmakaleden devam]

le dirilmeyi artık yalnız İngilterenin galebesinden bekliyebilirler. Onlar şimdi bir "Bâsi badelmevt,, e ümidlerini bağlamışlardır. Henüz felâket uçurumuna yuvarlanmamış olan milletler de ellerinden gelen tedbiri düşünmek ve istiklâllerini korumak vazifesine kendilerini hazırlamalıdırlar.

Bu milletler arasında bilhassa dikkati celbeden memleket Birleşik Amerikadır, ilk günlerde Birleşik Amerikada efkârıumumiyenin büyük ekseriyeti alelâde bir Avrupa muharebesi karşısında kaldığını zannediyor ve Avrupalıların boğuşmasına lâkayd kalıyordu. Harbin başlangıcındanberi geçen on beş ay zarfında Amerikada bu hususta çok esaslı bir değişiklik ve uyanıklık vukua geldi. İngilterenin tehlikesi Amerikanın da tehlikesi demek olduğu takdir edildi. Fakat millî hâkimiyete müstenid devletlerde yalnız devlet adamlarının ve şeflerin kanaat getirmeleri kâfi değildir. Halk kütlesinin ekseriyetinin de kanaati lâzımdır. İşte Amerikada husule geldiğinden bahsettiğimiz değişiklik bu efkârıumumiyede vukua gelmiştir, gelmektedir ve gelecektir.

İlk günlerde Amerikada Avrupa harbine iştirakten bahsetmek şöyle dursun, İngiltereye fazla bir temayül göstermek ve ona bilvasıta yardımda bulunmak bile zordu. Fakat bugün Amerikan gazetelerine bakınız. İngiltereye yapılan yardımın az olduğundan sık sık şikâyet ediliyor ve hükûmet adetâ sıkıştırılıyor. Rooseveltin tekrar cümhurreisliğine intihabı Amerikan efkârıumumiyesinin Almanyaya karşı bir zafer elde etmesinden başka bir mânayı haiz değildir. Çünkü Roosevelt Amerikada bir bayrak haline gelmişti. Ona rey verenler İngiliz davası lehinde rey vermiş oluyorlardı. Filhakika, bu intihab tahakkuk ettikten sonra Amerikan yardımı daha açık, daha geniş ve daha müdhiş bir şekil almağa başladı. Şimdi İngilterenin geçen harbden kalan borçlarının bağışlanmasından, İngiltereye yeni krediler açılmasından ve hattâ harbe iştirak edilmesinden bahsolunuyor. Bu nutuklar, bu makaleler Berlin göklerinde mu hakkak ki İngiliz tayyare bombalarından daha korkunç yelveler uyandırıyor. Almanlar gittikçe artan ve ciddileşen Amerikan yardımının korkusunu ve dehşetini unutturmak için yeni nizama gönüllüler yazarak gürültüler ve şenlikler yapmak çaresini arıyorlar. Fakat bu tedbirler hakikî bomba gümbürtülerini kestane fişengi seslerile örtmeğe çalışmak kabilindendir. Amerikan yardımı totaliter devletleri uykusuz bırakan bir tehdiddir.

Hüseyin Cahid YALÇIN

Bulgar ordusunun terhis edileceği ilân edildi

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

lim devresi için geçenlerde silâh altına alınmış olan askerler terhis edileceklerdir.

Sofya, 23 (a.a.) — Bulgar ajansı bildiriyor:

Bulgar kıtaatının Türkiye ve Yunanistan hududlarında gûya yeni tahşidatta bulunduğuna dair bazı ecnebî ajansları tarafından haberler işaa edilmektedir.

Bu haberlerin tamamile uydurma olduğunu beyana mezunuz.

Sofya, 23 (a.a.) — Bulgar ajansı bildiriyor:

Bulgar hükûmetinin Yunan hükûmetine herhangi bir nota vermek niyetinde olduğuna dair bazı ecnebi gazetelerde çıkan haber, fena bir fikrin mahsulüdür ve tamamen uydurmadır.

Gümrüğe gelen ilâçlar

Ankara, 23 (Hususî) — Bayer müessesesi yolda bulunan üç yüz bin liralık ilâçların gümrükten çıkarılmasına müsaade edilmesi için Sıhhiye Vekâletine müracaat etmiştir.

Bundan başka Sering fabrikasının 56 bin liralık ilâcının gümrüğe geldiği de anlaşılmıştır.

SON HABERLER

Yunanlıların ileri harekâtı devam ediyor

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

manı hudud gerisine tardetmişlerdir.

Düşman hava kuvvetlerinin şiddetli mukabelesine rağmen Yunan tayyareleri ricat etmekte olan düşman kollarını muvaffakiyetle bombalamıştır.

Dokuz gün devam eden Görice etrafındaki muharebeler esnasında, düşman hava kuvvetlerinin şiddetli mukabelelerine, mevzilerin tabiaten kuvvetli olmasına ve kısmen beton ve dikenli tellerle takviye edilmiş bulunmalarına rağmen Yunan kıtaatı mühim düşman kuvvetlerini yararak parlak bir zafer kazanmışlardır.

Göriceyi müdafaa eden İtalyan kuvvetleri şu kıtaattan mürekkeb bulunmakta idi: İkinci Triestino dağ fırkası, 29 uncu Piemonte fırkası, 49 uncu Parm fırkası, 53 üncü Arenzo fırkası, Tomori ve Teorobos müstakil kıtaları, İtalyan siyah gömleklilerinin 109 ve 166 ncı fırkaları, dördüncü Bersaglieri alayı ve 104 üncü ağır mitralyöz taburu.

Bütün bu kıtaat, birçok ağır top bataryaları ve müteaddid tanklarla takviye edilmiş bulunuyordu. Bu muharebe esnasında ele geçen esir ve malzeme henüz sayılmamıştır.

Bütün Arnavudluk cebhesinde harbin bidayetindenberi ele geçen esir ve malzeme mikdarı, birçok subaya, binlerce askere, ağır ve hafif 80 topa, 55 tank dâfi topuna, 300 mitralyöze, 20 tanka, 950 den fazla nakil vasıtasına, 1500 den fazla motosiklet ve bisiklete ve büyük miktarda mühimmat, benzin, elbise vesair her nevi malzemeye baliğ olmaktadır.

İtalyan Tankları İtalyanları Takib Ediyor

Atina, 23 (a.a.) — Göriceden ricat etmekte olan İtalyanlar, Göricedeki İtalyan fırkalarını takviye için Pogradet'e gönderilmiş ve Yunanlılar tarafından zaptedilmiş buluna ntankları kullanmakta olan Yunan kıtaatı tarafından takib edilmişlerdir.

Cebheden gelen son haberlere göre Arnavudluğun bütün cenubu şarkî bölgesinde şimdi Yunanlılar tamamen hâkim bulunmaktadır. Bu suretle İtalyanların Selânik üzerine her-hangi bir taarruz teşebbüsü bertaraf edilmiştir. Bu mıntakada Yunan kıtaatı Arnavudluk arazisine en az sekiz kilometre derinliğinde girmiş bulunmaktadır.

General Metaksasın Nutku

Atina, 23 (a.a.) — Reuter:

Yunan başvekili general Metaksas, radyoda söylediği bir nutukta bilhassa demiştir ki:

— Gaddar ve ahlâksız bir düşman, hayata bütün kıymetini veren yegâne şeyi, hürriyet, istiklâl ve namusu, bu en kıymetli malımızı elimizden almak için bize hiç yoktan taarruz etti. Bütün Yunanistan tek bir adam gibi, inanılmıyacak bir birlikle ayağa kalktı ve kralın «silâha sarıl» emrine koştu. İlk yük, hudud boyundaki cesur askerlerimizin omuzlarına yüklendi. Bunların kahramanca mukavemeti bize vakit kazandırdı ve müsellâh kuvvetlerimizin toplanmasına imkân verdi. Daha seferberlik devam ederken muvaffakiyetler başladı ve sonra da devam etti.

Kara ve hava kuvvetlerimiz Yunanistan adını ebediyen şerefle taçlıyacak olan kahramanlık hareketlerinde biribiriyle rekabet etmişlerdir.

Geçen gün İtalyan diktatörü nutuk söylediği vakit sözleri Yunanlılar hakkında hiddet ve kin ile dolup taşıyordu. Yunan ordusunun bu kadar süratle ona cevab vereceğini düşünmemişti. Bu, öyle bir cevab olmuştur ki, asla unutmıyacaktır. Yunanlılar, ne Santarosayı, ne Garibaldiyi ne de Yunanistan için kanlarını dökmüş olan diğer İtalyanları unutmuyorlar. Geçen asırda hürriyet ve istiklâl için çarpışırken İtalya uğrunda kanlarını döken bir çok Yunanlıyı da Yunanlılar unutmuyorlar. Yunanlılar Mussoliniden nefret ederler. Çünkü Mussolini Yunanistanı boyunduruk altına koymak istiyor. Çünkü Mussolini Yunanistanın imhasını açtığı harbin gayesi yapmıştır.

Mussoliniyi temin ederiz ki, mahvolmamağa azmetmiş bulunuyoruz. Yaşıyacağız, hür ve müstakil bir millet olarak yaşıyacağız. Yaşıyacağız ve müttefikimiz İngilizlerle muzaffer olacağız.

Rumanyada mihver blokuna girdi

Berlin, 23 (a.a.) — D. N. B. bildiriyor:

Almanya, İtalya ve Japonya arasında 27 eylûl 940 tarihinde akdolunan üçlü pakta Rumanyanın iltihak ettiğini mübeyyin bir protokol bir taraftan Almanya hariciye nazırı B. von Ribbentrop, İtalya hariciye nezareti siyasî daire reisi B. Butti ve Japonyanın Berlin büyük elçisi B. Kurusu ve diğer taraftan da Rumanya Başvekili general Antonesko tarafından bugün imzalanmıştır.

Protokolün metni şudur:

Bir taraftan Alman, İtalyan ve Japon hükûmetleri ve diğer taraftan Rumen hükûmeti azaları aşağıda bulunan murahhasları delâletile şu hususatı müşahade ederler.

Madde 1 — Almanya, İtalya ve Japonya arasında 27 eylûl 940 da imzalanan üç devlet paktına Rumanya iltihak eder.

Madde 2 — Üçlü paktın 4 üncü maddesinde derpiş edilen müşterek teknik komisyonlar Rumanyanın menfaatlerini alâkadar eden meselerle meşgul olduğu takdirde Rumanya mümessilleri de içtimalara iştirak etmeğe davet olunurlar.

Madde 3 — Üçlü paktın metni işbu protokola zeyl olarak birleştirilmiştir.

Bu protokol almanca, italyanca, japonca, rumence tanzim edilmiş olup bu metinlerin her biri muteberdir. İşbu protokol imzası gününden meriyete girer.

Sıra Slovakyada

Londra, 23 (a.a.) — Alman radyosunun bildirdiğine göre, Slovakya başvekili doktor Tuka bugün Alman hükûmetinin daveti üzerine Berline hareket etmiştir.

Roma, 23 (Stefani):

Bulgar başvekili ile hariciye nazırı pazartesi günü Sofyadan hareket ederek Berline gideceklerdir.

İngilizler dün 7 İtalyan tayyaresi düşürdüler

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

terenin cenubu şarkisi üzerine üç akın yapmışlardır. Küçük bir teşekkül çok yüksekten uçarak Londra mıntakasına kadar girmiştir. Şimdiye kadar pek az bomba atıldığı haber alınmıştır. Londranın cenubî banliyösünde ve Taymis mansabında bir şehirde evlere bazı hasarlar olmuştur. Öğrenildiğine göre insanca zayiat da pek azdır. Saat 17.30 a kadar gelen raporlara nazaran bugün öğleyin Manş denizi üzerinde 7 İtalyan ve bir Alman tayyaresi düşürülmüştür. Bundan başka öğleden sonra Londraya yaklaşırken de iki Alman avcı tayyaresi daha düşürülmüştür.

Amerikalı Tayyareciler İngiliz Ordusuna Gönüllü Yazılıyorlar

Vaşington, 23 (a.a.) — Amerikalılar, İngiliz hava kuvvetlerine gönüllü kaydolunan vatandaşlarından dolayı, bunlar kaydedilmek için Amerika kanunlarını ihlâl etmiş olmakla beraber, büyük bir gurur duyuyorlar.

Bugün Amerika Hariciye Nezareti de bunlarla iftihar duyduğunu beyan etmektedir.

Bu tayyarecilerin birçok kanunu ihlâl ettikleri aşikârdır. Bunların Kanadaya geçmeleri ve gönüllü kaydolunmaları kanunsuz olmasaydı bile muharebe mıntakasına geçmek ve muharebe mıntakasına giren bir muharib devlet vapuruna binmek suretile bitaraflık kanununu ihlâl etmişlerdir.

Hariciye Nezareti erkânından biri hariciye nezaretinin herhalde bu şeylere öyle ehemmiyet vermediğini söylemiştir.

Amerikada Harb Cereyanı

Nevyork, 23 (a.a.) — Dün Amerikanın, Allaha şükretmek için her sene ruhanî âyinler yaptığı gün idi. Bu vesile ile bütün kiliselerde dualar edilerek hürriyet davasının müdafaasında İngiltere ile olan tesanüd bir defa daha ilân edilmiştir.

Nevyork Post gazetesi şu yazıları yazmaktadır:

Efkârı umumiyenin İngiltereye yardım hakkındaki ısrarı öyle bir mertebeye vardı ki, bunu İngilterenin yanında harbe girmek için doğrudan doğruya bir taleb gibi telâkki etmek mümkündür. Bu ısrarın en az istihdaf ettiği şey, yardımın kat'i neticeler verebilecek kadar müessir olmasıdır. Bu teessürü, Almanların İngiltere üzerine attığı bombalar husule getirmiştir. Coventrynin vahşiyane bombardımanı, İngiltereye karşı topyekûn yardıma muhalif olanları da silip süpürmüştür.

Şimdi, aziz dostlarım, siz, erkek, kadın, çocuk bütün Yunanlılar, dişlerimizi ve yumruklarımızı sıkalım: Kalblerimizi zırhlıyalım, bütün kuvvetimizle savaşalım. Mücadele uzun ve çetin olacaktır. Yolumuz kolay olmıyacaktır. Fakat bütün güçlükleri yeneceğiz, bütün tehlikeleri atlatacağız.

Yalnız kendi memleketimiz için değil, aynı zamanda diğer Balkan memleketleri için de, Arnavutluğun kurtuluşu, için de harb ediyoruz. Manası hududlarımızı aşan, Balkanları aşan, hattâ Avrupa kıtasını aşan bir dava uğrunda dövüşüyoruz.

Tanrıya şükredelim ki, Yunanistanı bir defa daha hürriyet için ön safta bir mücahit yapmıştır.

ŞİMDİLİK BU KADAR

Kehanet tecrübeleri

Yazımın serlevhasını sizin de pek beğenmiyeceğinizi tahmin ediyorum. Fakat daha münasibini bulamadığımdan dolayı hoş göreceğinizi ümid ediyorum.

Bu yazımda tecrübe edeceğim kehanet, son günler zarfında fevkalâde bir aktüalite kıymeti kesbeden Balkanlar meselesinin ne şekilde inkişaf edeceği hakkında olacaktır. Senelerdenberi Balkan işlerini daima çok yakından takib etmek fırsatını bulmuş olmam bana bu cesareti vermektedir. Onun için yapacağım tahminlerin aşağı yukarı doğru olarak çıkacağını zannediyorum:

Sual 1 — Bulgaristan Yunanistanı arkasından vurmak için askerî bir hareket yapacak mıdır?

Cevab — Ne müstakil bir Bulgar erkânıharbiyesi böyle bir sergüzeşte girişmek kararını verir, ne de Bulgar köylüsü ve işçisi harb etmek ister. Malûm olduğu üzere Bulgaristan bir ziraat memleketidir. Halkın büyük ekseriyeti çiftçidir. Ve Bulgaristanın Almanya ve İtalya ile dostluğu, ona Alman ve İtalyan zahire pazarlarını açmıştır. İngiliz ablukası, Bulgar mahsullerine hazır para ödiyen pek çok müşteriler temin etmiştir. Ve şimdi de tarlaları sürmek zamanı gelmiş bulunmaktadır. Gelecek senenin mahsulünü elde etmek için Bulgar köylüsünün tüfeğini bırakıp sapanını ele alması iktıza eder. Bulgar işçisine gelince, komünist cereyanların çok derin akisler bulduğu bu kütle esasen harbin aleyhindedir.

Bulgar erkânıharbiyesine gelince, böyle bir harekete tevessül edildiği takdirde Yugoslav - Yunan ve Türk kuvvetlerinden mürekkeb muazzam bir kütle ile çarpışmanın göze alınması icab ettiğini herhalde hesaba katar. Diğer dostlar (!) imdada yetişinciye kadar Bulgaristanın belki de asırlarca kalkınamıyacak kadar ağır bir darbe yemesi çok muhtemeldir. Durup dururken neticesi meşkûk bir harb için bütün Bulgar sanayiini tahrib edecek, mahsulâtını mahvedecek ve yüz binlerce Bulgar evlâdının kanını dökecek bir kararı hiçbir vatanperver Bulgar vermez.

Binaenaleyh Bulgaristanın kendi isteğile böyle bir harekete tevessül etmesine imkân yoktur. Buna tevessül ettiği anda hiç tereddüd etmeden verece-ğimiz hüküm, Bulgaristanın istiklâlini kaybettiği, Bulgar erkânıharbiyesinin beşinci kol tarafından esir edildiği, yahud satın alınmış olduğudur. Bu da ancak daha evvel Bulgaristana, Rumanyaya olduğu gibi Alman kıtalarının girmesi, bütün memleket mekanizmasını eline almaası, Bulgar nazırlarını ve erkânıharbiyesini kendi emri altına koymasile kabildir.

Görünüşe göre şimdiki halde Bulgar siyaseti, bilhassa İtalyan - Yunan harbinin inkişafını beklemek, bu müddet zarfında birtakım blöfler yaparak, parlâmentoda nutuklar söyliyerek, gazetelerde makaleler neşrederek, Berlinde mihver paktına iltihak ettiğine dair vesikalar imzalıyarak vakit kazanmaktır. Bulgaristanın Akdenizde mahreç elde etmek emeli ancak Yunanlıların İtalya karşısında mağlûbiyetleri neticesinde Bulgaristan için kansız olarak hallidilebilir. İtalyan - Yunan harbi başladığı zaman Bulgarlar için pek parlak olan bu ümid, bugün pek zayıf ve perişan bir halde-dir.

Maamafih pek az ihtimal dahilinde olmakla beraber Bulgarların yardım vâdlerine bel bağlıyarak ve kendi kuvvetlerine güvenerek bir sergüzeşte kendi kararlarile atılmaları da mümkündür.

Sual 2 — Yugoslavya bir taarruza uğrıyacak mıdır?

İkinci suale yarın cevab vermeğe çalışacağım.

MURAD SERTOĞLU

Mısır sinemacılık âleminin en büyük 2 yıldızı

Abdülvahab'ın yegâne rakibi ABDÜLGANİ ESSEYİD

Aşkın Gözyaşları filminin unutulmaz baş muganniyesi NECAT ALİ

Gözler kamaştırıcı dekorlar arasında fevkalâde surette canlandırdıkları

YILDIZ SULTAN

Türkçe sözlü arapça şarkılı şaheserinde

TAKSİM Sinemasında

Koşuşan binlerce seyircileri gaşy şe teshir etmektedir.

Seanslar: 11 - 1.30 - 3.30 - 5.30 ve 8 de.

İpek - Lâle - Melek - Saray - Sümer - Taksim - Sakarya - Alkazar - Asrî - Şık - Yıldız - Şark

Sinemaları Direktörlüklerinden:

Sayın Halkımıza ehemmiyetli ilân

Bugünden itibaren cinema göstermə saatlerimizi aşağıdaki şekilde değiştirdiğimiz arzolunur

Her gün saat: 11 - 1.30 - 3.30 - 5.30 ve 8 de

İPEK Harikulâde ve Enfes bir Şaheser

Sinemasında

SEVEN KADIN

Filmi yaratanlar: HEDY LAMARR-ROBERT TAYLOR

Bugün seanslar: Saat 11 - 1.30 - 3.30 - 5.30 ve 8 de.

Önfî idare kanunu

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Örfî idarenin hudud veya müddeti üzerinde yapılacak değişiklikler de aynı suretle ilân edilir.

Madde 2 — Örfî idare altına alınan yerlerde umumî emniyet ve asayişe taallûk eden ve İcra Vekilleri Heyetince tayin ve tesbit olunan zabıta salâhiyet ve vazifeleri askerî makamlara intikal eder. Bu makamlar kendilerine intikal eden salâhiyte ve vazifelere müteallik kararları ve emirleri mahallî zabıtası marifetile icra ettirir.

İKİNCİ KISIM

Örfî İdarenin Vazife Ve Salâhiyetleri

Madde 3 — Örfî idare altına alınan yerlerde, askerî idare aşağıda yazılı fevkalâde tedbirleri ittihaz ve tatbika salâhiyettardır.

1 — Görülecek lüzum üzerine meskenleri ve her türlü cemiyet, kulüp gibi teşekküllere ait binaları ve bunların müştemilâtını ve iş mahalleri ile sair kapalı yerleri ve mektup, telgraf vesair mersuleleri şahısların üzerlerini gece ve gündüz aramak ve bunlarda sübut vasıtaları olan veyahud müsadereye tâbi bulunan eşyayı zapt ve radyo, telefon ve telsiz gibi bilcümle muhabere vasıtalarını kontrol ve icabında tatil ve menetmek;

II — Memleketin inzibat ve emniyetini ihlâl etmek suçlarile sabıkalı olanları ve emniyeti umumiye nezareti altında bulunanları ve örfî idare altına alınan yerlerde muayyen bir ikametgâhı olmıyanları ve şüpheli olan sair kimseleri örfî idare mıntakasından çıkarmak;

III — Türk Ceza kanununun 189 uncu maddesinde yazılı olan silâhlarla âlet ve cephanelerin ve dinamit, boğucu gaz, bomba ve buna mümasil âlâtı muhribe ve mevaddı infilâkiye ve müştaile ve bunların ihzar ve imaline yarıyan edevat ve vesaitin teslimi için emirler vermek ve bunları arayıp toplamak;

IV — Gazete, kitap ve sair matbuaların tab ve neşrini veya hariçten ithalini menetmek ve matbaaları kapatmak ve matbuat ve telgraf ve mektub üzerine sansür koymak;

V — Kapalı ve açık yerlerde her türlü toplantıları menetmek ve cemiyetlerin faaliyetlerini durdurmak;

VI — Kahvehane, birahane, meyhane, tiyatro, sinema, bar ve emsali umuma açık yerleri kapatmak veya bunların açılma ve kapanma zamanını tayin ve tahdid etmek;

VII — Örfî idare mıntakasına girip çıkmak istiyenler hakkında takyidat ve tahdidat koymak;

VIII — Geceleri dolaşmayı takyit veya menetmek;

IX — İcra Vekilleri Heyeti tarafından ittihaz ve tebliğ edilen emirleri ve ilân edilen sair tedbirleri tatbik ve icra etmek.

ÜÇÜNCÜ KISIM

TEŞKİLÂT

Madde 4 — Örfî idare altına alınan yerlerde bu kanun hükümlerini tatbik etmek üzere hazarda Genelkurmay Başkanı ve seferde Başkomutanlık tarafından en az kolordu komutanlığı yapmış bir komutan, örfî idare komutanı olmak üzere seçilerek Milli Müdafaa Vekâletince tayin muamelesi yapılır. Bu komutanın refakatine lüzumu kadar subay ve askerî adlî hâkim ve memur verilir.

Madde 5 — Örfî idare mahkemeleri aşağıda yazılı şekilde teşekkül eder.

I — Örfî idare komutanlığı refakatinde askerî muhakeme usulü kanununun 31 inci ve 35 inci maddelerine tevfikan lüzumu kadar askeri mahkeme teşkil olunur. Bu mahkemeler toplandıkları mahallin ismini taşırlar.

II — Örfî idare mahkemelerinin asıl ve yedek askerî ve askerî adlî hâkimleri, zabıt kâtipleri ve diğer memur ve müstahdemleri Milli Müdafaa Vekili tarafından intihab ve tayin olunur. Askerî adlî hâkimler bunlardan bilfiil hâkimlik etmiş olanlar arasından seçilir.

III — Müstacel ve zarurî hallerde örfî idare mahkemeleri teessüs edinceye kadar mahallî hâkim ve Cümhuriyet Müddeiumumileri askerî adlî hâkimin vazifesini görürler.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Örfî İdare Mahkemelerinin Vazifeleri

Madde 6 — Örfî idare altına alınan yerlerde aşağıdaki fiilleri işliyenler ve bu fiillere iştirak edenler örfî idare komutanı tarafından taleb edildiği takdirde sıfat ve memuriyetleri ne olursa olsun örfî idare mahkemelerinde muhakeme olunurlar. Teşrii masuniyete ait Teşkilâtı Esasiye hükümleri mahfuzdur.

I — Türk Ceza kanununun ikinci kitabının birinci babının birinci, ikinci ve dördüncü fasıllarında yazılı Devletin şahsiyetine karşı cürümler;

II — Türk Ceza Kanununun ikinci kitabının beşinci babının birinci faslında yazılı suç işlemeğe tahrik fiillerile ikinci fasılda yazılı cürüm ikaı için cemiyet teşkil etmek suçları;

III — Türk Ceza Kanununun ikinci kitabının altıncı babının ikinci faslında yazılı Devlete ait mühür, damga vesair alâmetlerin taklidi hakkındaki suçlar;

IV — Türk Ceza Kanununun ikinci kitabının 7 inci babında yazılı âmmenin selâmeti aleyhindeki suçlar;

V — Türk Ceza kanununun ikinci kitabının 10 uncu babının ikinci faslında yazılı yağma, yol kesme, adam kaldırma suçları;

VI — Türk Ceza Kanununun 179, 180, 188, 234, 235, 236, 241, 242, 248; 249, 254, 255, 256, 257, 258, 260, 264; 316, 317 inci maddelerinde yazılı suçlar;

VII — Askerî Ceza Kanununun 75, 93, 94, 95, 96 ıncı maddelerile 148 inci maddelerinin ikinci fıkrasında ve 160 ıncı maddesinde yazılı suçlar.

Madde 7 — Örfî idare altına alınan yerlerde Askerî idare tarafından ittihaz edilen tedbirlere karşı hareket edenler ve emirlere itaatsizlik gösterenler ve hüviyetine dair bilâfı hakikat beyanatta bulunanlar hakkında Türk Ceza kanununun 526 ve 528 inci maddelerinde yazılı cezalar üç misli arttırılarak hükmolunur.

Madde 8 — Örfî idare ilânını icab ettiren ahvale taallûk eden fiilleri örfî idarenin ilânından evvel işlemiş olanlarla örfî idare mahkemesinin vaz'iyed ettiği her hangi bir suçla irtibatı olup bu mıntaka haricinde işlenen suçlar da birleştirilmek suretile örfî idare mahkemelerinde görülür.

BEŞİNCİ KISIM

Usule Aid Hükümler

Madde 9 — Örfî idare altına alınan mahallerde teşkil olunan Askeri mahkemelerde Askeri Muhakeme Usulü Kanununun 250, 256 ıncı madde hükümleri hariç olmak üzere seferberliğe ait hükümler tatbik olunur.

Madde 10 — Bu kanunda yazılı suçlardan dolayı Generaller ve Amirallerle Umumî Müfettişler, Vekiller ve kaymakamlar, hâkimler ve müddeiumumiler aleyhinde takibat yapılabilmesi için her birinin mensup olduğu idareye göre Milli Müdafaa veya Dahiliye veya Adliye Vekilinin iznini almak şarttır.

İKİNCİ BAB

Harb Halinde Harekât Mıntakalarında Tatbik Edilecek Takyidler

Madde 11 — Harb halinde örfî idare ilân edilmemiş olsa dahi bu kanunun masuniyet ve hürriyetlerin takyit ve talikına ait üçüncü maddesinin birinci, üçüncü, dördüncü, beşinci ve altıncı bendlerinde yazılı tedbirleri, daha evvelden İcra Vekilleri Heyetince tesbit edilecek harekât mıntakalarında almağa Başkumandanlık salâhiyettar olduğu gibi harb hareketlerinin ve askerî faaliyetlerin ve mahallî asayişin emniyet ve himayesi için bu harekât mıntakalarında bulunmaları caiz görülmiyen kimseleri bu mıntakalardan çıkarmağa ve bu harekât mıntakalarına girmeği çıkmağı menetmeğe ve bu mıntakalara Münakalât vasıtalarının girip çıkmasını tahdid etmeğe salâhiyetlidir.

Madde 12 — Harb halinde, tesbit edilmiş olan harekât mıntakalarında, altıncı maddenin birinci bendinde yazılı fiilleri işliyenler ve bu fiillere iştirak edenler âmirî adlî tarafından taleb edildiği takdirde askerî mahkemelerde muhakeme olunurlar.

Bu hallerde dahi 10 uncu madde hükümleri mahfuzdur.

SON MADDELER

Madde 13 — Aşağıda yazılı kanunlarla bunlara müteferri hükümler mülgadır.

1) 20 eylûl 1293 tarihli idarei örfiye kararnamesile bunun 20 haziran 1325 tarihli zeyli,

II) 18 eylûl 1335 tarihli idarei örfiye kararnamesile buna müzeyyel 24 teşrinisani 1335 tarihli kararname,

III) Divanı harbi örfilere muhavvel ceraimin heyeti tahkikiye bulunmayan yerlerde sureti tahkiki hakkındaki 10 ağustos 1331 tarihli kanunu muvakkat,

IV) İdarei örfiye mıntakalarında müteşekkil divanı harbler tarafından verilecek idam kararlarının sureti icrasına dair 31 mart 1341 tarih ve 595 numaralı kanun,

V) Divanı harbi örfî hükümlerinin kabili temyiz olmadığına dair 29 nisan 1333 tarihli muvakkat kanun,

VI) Örfî idare cari olan mahallerde her nevi kütübü resail ve evrak ile matbuatı mevkute ve gayri mevkuteye mütedair 5 şubat 1335 tarihli kararname,

VII) Vaktı seferde icraatı hükûmete karşı gelenler için ciheti askeriyece ittihaz olunacak tedabire müteallik 14 mayıs 1331 tarihli kanunu muvakkat,

Madde 14 — Bu kanunun icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

23/5/1940

DAVET

İstanbul C. Müddeiumumiliğinden:

İkinci ağırceza mahkemesi zabıt kâtiblerinden olup gösterdiği adreste bulunamayan Salâhaddin Yaratır'ın tarihi ilândan itibaren üç gün zarfında Adliye encümenine müracaat etmediği takdirde müstafi addolunacağının gazetenizle ilânını dilerim.

Mister Ceymisin acayib fikirleri

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

zere gelip İstanbula yerleşmişti. Bu zat, uzun boylu, ince yapılı, kırmızı yüzlü, kalın kumral kaşlı, koyu mavi gözlü, klâsik İskoçyalı tipinin tâ kendisiydi. Siyah ve iri lüleli, kullanıla kullanıla eskimiş, ucu bir yarım ay şeklinde kıvrılan ağır bir pipo, daimî surette ağzının köşesinde durmakta, sert bir kerpiç parçasını andıran başını dumanlara sararak yüzünün canlı bir uzvu gibi yanmakta ve kim bilir, belki geceleri de onunla beraber yatmakta idi. Bu adam bakışı, konuşuşu, duruşu ve hele biçare balıkları anlaşılmaz bir inad ve ısrar ile mutlaka tutuşu itibarile hakikaten eşsiz, acayib bir numara idi.

Üç gün süren avlanma esnasında mister Ceymis ile bütün konuşmamız yalnız balıklara aid beş on cümleden ibaret kalmıştı. Anlaşılıyordu ki bu zatın hayatında balıktan başka düşünecek ne derdi, ne gailesi, ne de meşgalesi vardı.

Fakat seyahatimizin son akşamı, üç gündenberi kitabdan baş alamadığımı nihayet farketmiş olacak ki, her nasılsa merak ederek:

— Okuduğunuz nedir?

Diye sormak lûtfunu gösterdi. Okuduğum kitab Walter Scott'un meşhur İvanhoe'si idi. İvanhoe adını duyunca, Mister Ceymis:

— Görüyorsunuz ya... Yeni değil, İngilizler doğdukları gündenberi Fransızların kahrını çekmişlerdir! dedi.

Filvaki İvanhoe İngilizi düşman zulmünden kurtaran temsilî bir kahraman örneği idi. Walter Scott'un harikulâde eseri, İngiltereyi istilâ ve işgal eden ve İngiliz köylü ve burjuva saflarını en ağır vergiler ve tazyikler altında ezen Norman asılzadelerine ve derebeylerine karşı masalları andırır kahramanlık maceraları yaşıyan ve müstevlîye karşı yer yer isyanlar çıkaran millî bir hareketi, İvanhoenin şahsında, pürüzsüz bir sanatın inanılmaz güzelliğile canlandırmış gibiydi.

— Fakat, diye ilâve etti, asıl müdhiş İvanhoe Çörçildir. Başına ateş yağmuru yağdığı halde dişlerini sıkan ve Cermen gırtlağını bırakmıyan Çörçil! Yazık ki Walter Scott onu görmedi!.

Tam bu cümleyi bitirmişti ki Mister Ceymis oltasının gerildiğini duydu, lâfı bıraktı, ipi çekti ve bir sinarid tuttu. Bu, mumaileyhin üç gündenberi yakaladığı otuz yedinci sinarid oluyordu. Cebinden defterini çıkardı, yapraklardan birindeki çizgilerin altına bir çizgi daha çekti, Bu defter Mister Ceymîsin sinarid çetelesiydi!

37 nci sinarid on beş kilo kadar vardı. Ve Mister Ceymis sert çırpınışlarla ağzını zokadan kurtarmağa çalışan hayvanı dizinin altına alıp hareketsizleştirirken bu sefer şu cümleyi buyurdu:

— Bilir misiniz ki bir İngiliz için bir sinarid tutmak bir Alman tayyaresi düşürmekten daha zor bir şeydir? Çünkü bir Spitfire avcısı, bir Alman tayyaresinin ne zaman geleceğini, nasıl düşürüleceğini kulağında ve elinde taşıdığı âletlerle bilir. Bu marifet artık sır olmaktan çıkan bir hesab ve makine işidir. Düşün ki üç bin metre irtifadan attığımız bir bombayı üç bin metre aşağıdaki bir su fıçısının veya gemi bacasının içine düşürmek imkânı icad edilen âletlerle yüzde yüz bir isabetle artık kabildir. Binaenaleyh Londradaki ateş barajının ve Hurriganelerin arasına düşen bir tayyare için, kaç bomba atarsa atsın nihayet düşmek tabiîdir. Hal buki bir sinarid, bir Alman tayyarecisinden daha akıllı olduğu için, denizin altında keşfi en güç kovuklara gizlenir, boyuna yer değiştirir ve (gülerek) çok defa da zokayı yutacağına zokanın ucundaki yemi kapıp giderek balıkçıyı bir maskara da edebilir.

Mister Ceymis susmuştu. Gözleri yine suların içine dalmış, yüzü yine gerilmişti.

Arkadaşım kulağına eğildi:

— Hazret galiba bir sinarid daha tutuyor! dedi. Filvaki bu sefer otuz sekizinci sinarid zokayı yutmuştu.

Mister Ceymis, üç gün zarfında hemen hemen hiç veya çok az konuşmuş olmaklığımızdan pek memnun kalmış olacak ki, ayrılırken:

— Beraber pek iyi vakit geçirdik. Eğer yarın bizim eve gelirseniz, yine iyi vakitler geçiririz, dedi ve bizi villâsında kokteyl içmeğe davet etti.

Arkadaşım:

— Mister Ceymis dehşetli bir kokteylcidir, öyle bir kokteyl yapar ki bir kadehte insanı sarhoş edebilir!„ dedi.

A. N. K.

Devlet Demiryolları İlânları

Muhammen bedeli (1800) lira olan 2 aded hava kompresörü 1/12/940 salı günü saat (11) on birde Haydarpaşada gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (135) liralık muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatları lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (11151)

Maliye Vekâletinden:

1 — 1933 ve ikinci sıra 1934 Türk borcu tahvillerinin A kontenjanına aid 25 Teşrinisani 1940 tarihinde vadesi hulûl edecek kuponların Türk lirasile provizyonları İstanbulda Osmanlı Bankası nezdinde tesis edilmiştir.

Bu kontenjan için tediye ve transfer tarzı tesbit olunmak üzere alâkadar makamlar nezdinde lâzım gelen teşebbüslere girişilmiştir.

2 — 1933 Türk borcu tahvillerinin 25 Teşrinisani 1940 tarihinde vâdesi gelecek olan C kontenjanı kuponlarının tediyesi için müktazi tertibat alınmıştır.

Hâmillerce malûmat hasıl edilmek üzere ilân olunur. (11183)

Maliye Vekâletinden:

o/o 7,5 Faizli 1933 ve 1934 Türk borcu B. Kontenjanı tahvilleri hamillerine tediye ilânı

1 — 1933 Türk borcu tahvillerinin her üç tranşına ait 25 Teşrinisani 1940 taksiti için Türkiyede Ankara ve İstanbul piyasalarında tranış farkı gözetilmeksizin beher kupon mukabili 0,7346 doların Türk lirası ile tutarı, yani T.L. 0,9547 Türk lirası, tediye edileceği ilân olunur.

Türk lirasını natık işbu meblâğ mevzuu bahis taksit için kat'î surette tayin edilmiştir. Beş senelik müruru zaman müddetine kadar bu vâdeye ait kuponlar için 0.9547 Türk lirası tediye edilecektir.

Her üç tranş için Türkiyede tediye ile mükellef müesseseler şunlardır:

Ankarada:

T. C. Merkez Bankası

Osmanlı Bankası

İstanbulda:

T. C. Merkez Bankası

Osmanlı Bankası

Doyçebank

Tediyeye ait provizyonlar tesis edilmiştir.

2 — 1934 ikinci sıra Türk borcu tahvillerinin 25 Teşrinisani 1940 taksiti için İstanbul piyasasında beher kupon mukabili Fr. F. 18.75 Fransız frangının Türk lirası ile tutarı T. L. 0.5558 Türk lirası tediye edilecektir. Bu meblâğ kat'i surette tayin edilmiş olup beş senelik müruru zaman müddetine kadar bu vâdeye ait kuponlar için 0.5558 Türk lirası ödenecektir.

Tediye müesseseleri şunlardır:

T. C. Merkez Bankası

Osmanlı Bankası (11184)

Fiat Mürakabe komisyonundan:

35 numaralı ilân — Ampulsüz ve pilsiz elektrik cep fenerlerinin toptan satışında azamî olarak % 15 perakendecilere de ayrıca % 15 kâr haddi kabul edilmiştir. Buna nazaran bu nevi ceb fenerleri kaç elden geçerse geçsin müstehlike azamî olarak toptancının maliyetine nazaran % 30 kârla satılacaktır.

Ceb fenerlerine mahsus ampullerin Avrupa malı olanlar perakende azamî olarak on, başka memleketlerden gelmiş olan ampuller azamî beş kuruşa satılacaktır. Cep fenerlerinde kullanılan pillere gelince: Yassı pillerin düzinesi toptan azamî 230, perakende azamî beher tanesi 25 kuruşa Standard pillerin düzinesi 167, perakende tanesi azamî 17.5 kuruşa, Baby denilen ve çift kullanılan küçük pillerin düzinesi toptan 120, perakende beher çifti 27,5 kuruşa yerli ince yuvarlak piller perakende beher tanesi azamî 10 kuruşa satılacaktır. «11142»

TİYATROLAR

Şehir tiyatrosu temsilleri

Tepebaşında Dram kısmında
24/11/1940 Pazar gündüz
saat 15.30 da
AYAK TAKIMI ARASINDA
24/11/1940 Pazar günü akşamı
saat 20.30 da
AYAK TAKIMI ARASINDA
İstiklâl caddesinde Komedi kısmında
24/11/1940 Pazar gündüz
saat 15.30 da
DADI
24/11/1940 Pazar günü akşamı
saat 20.30 da
DADI

Her tarafa otobüs vardır

Acele satılık kereste

Acele satılık kereste kısmen hiç kullanılmamış kısmen de az kullanılmış (35) metre mikâbı kadardır.

Müracat yeri.

Cerrahpaşa hastahanesi poliklinik inşaat bekçisi

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

İdaremizce evvelce İstanbulda yapılan memuriyet imtihanında kazananların imtihana girme için aldıkları sıra numarasile isimleri aşağıya yazılmıştır. Alâkadarların imtihana girerken ibraz ettikleri vesaikle birlikte merkezimiz şubemize müracaatları lüzumu bildirilir. «11137»

İmtihana girme Sıra No.	İSMİ
15	Fikret Ergüden
115	Ali Kaymaz
7	Halidun Hivel
11	Rana Onural
35	İ. Hakkı Ergör
83	Tahsin Gençalp
133	Rahmi Baturalp
37	Burak Kutluk
139	Füruzan Alkan
3	İhsan İlhan
53	Neriman Koray
101	Nazım Aytuna
113	Bekir Topaloğlu
193	İrşadi Yücel
197	Tarık Dal
2	Malike Kabaşoğlu
205	Ali Çetinkaya
213	Kemal Dilekhan
39	Güzin Alkaya
91	Mürvet Özgen
138	Naci Öndersev
140	M. Ali Saygılıoğlu
181	Ruhi Eyuboğlu
232	Kemal Öner
74	Füruzan Saldamlı
75	Kâmran Günver
129	Ahmed Sevigen
17	Kemaleddin Tok
18	Fethi İkiok
24	Emin Alî Tetik
43	Leman Durukan
109	İhsan Topaloğlu
157	Zekeriya Tansel
240	Meliha Soysever
42	Müberra Başargil
77	Müzeyyen Oluş
21	Celâleddin Yurtseven
97	Hamdi Derinöz
118	Ali Nazima Siyavuş
19	Necib Er
107	Cevat Meme
4	Hacer Ural
25	Nezihe Ezisoy
29	Mücellâ Ünver
32	Ali Suzan
66	Nazmiye İşman
262	Mehmed Taner
89	Asaf Güzelce
130	Nafi Gürkut
175	Tevfik Sencer
191	Muazzez Denizoğlu
81	Enver Alpagot
215	Sabri Gökkaua
78	Salâhaddin Gürkurt
30	Sadrettin Özdoğu
290	Kâmil Tekin
57	Muammer
61	Münevver Caşın
125	Arşi Hasırcıoğlu
141	Şemsa Çamlıbelde
182	Tevfik Türktekin
54	Nafia Şimşek
62	Nazım Mutlu
230	Muzaffer İsgül
145	Ziya Sağan
79	Makfure Artun
136	Faika Hepgül
128	Nizameddin Alpagut
117	Sabahaddin Ağunsoy
63	Sami Musluoğlu
85	Suad Uygur
178	Melâhat Birsen
199	Salâhaddin Destal
246	Cevat Uçar
26	İsmail Uysal
33	Ülfet Çağlar
44	Hakkı Tezel
68	Ziya Buminhan
111	Refik Yığıner
152	Salâhaddin Cankaytar
163	Rıdvan Ergünel
166	Mustafa Atakandan
190	Sabahat Kâhya
195	Bahaddin Uygaç
201	Mehmed Yücel

DENİZ LEVAZIM SATIN ALMA KOMİSYONU İLÂNLARI

50.000	kilo Nohut...	9050.00	768.75	2/12/940 Pazartesi 14 de
47.000	kilo Zeytin	12220.00	916.50	2/12/940 Pazartesi 15.30

1 — Yukarıda cins mikdar, tahmin bedeli ilk teminatlarile eksiltme gün ve saatleri yazılı iki kalem gıda maddesi hizalarında gösterilen tarihlerde kapalı zarfla eksiltmeleri yapılacaktır.

2 — Şartnamelerini görmek ve almak istiyenlerin her gün komisyona müracaatları.

3 — Eksiltmeye gireceklerin 2490 sayılı kanunun tarifatı dahilinde hazırlıyacakları kapalı teklif mektuplarını belli gün ve saatlerden birer saat evveline kadar Kasımpaşada bulunan komisyon başkanlığına makbuz mukabilinde vermeleri. (10843)

İstanbul Belediyesi İlânları

3710 sayılı belediye istimlâk kanununa tevfikan istimlâkinin umumî menfaatlere uygunluğu tasdik edilip mezkûr kanunun 8 inci maddesi mucibince (2800) lira kıymet takdir edilmiş olan Eminönünde Çelebioğlu Alâeddin mahallesinin Mısırçarşısı derununde Attariye sokağında kadastronun 384 üncü adasında 114 parsel ve eski yeni 1 kapı No. lu üstünde odası arkasında ardiyesi ve altında bodrumu olan kârgir dükkânın tapudan alınan tasarruf kaydında 45/320 hissesine sahib Faiz oğlu Mehmed Rifate bu kıymet tebliğ edilmek istenilmiş ise de ikametgâhı tesbit edilemediği zabıtaca yapılan tahkikattan anlaşılmış olmakla bu kanunun 10 uncu maddesinin tatbiki zarurî görüldüğünden ve icab eden tebliğ varakalarının haritasile birlikte birer nüshasının bu dükkâna diğer nüshasının ait olduğu belediye dairesine ve 3 üncü nüshasının da umuma mahsus mahallc 20 şer gün müddetle talik edildiği ilân olunur. (11174)

Haydarpaşa Lisesi Müdürlüğünden

İkinci taksit 1 Birincikânun 1940 da başlar. Leyli talebenin zamanında taksitlerini yatırmaları ilân olunur. «11136»

Bir çalgıcının seyahati

91

— Ne söylüyorsun? Dün aldığımız elbise bugün eskir mi be? Demek ki sen bize eski mal vermişsin.

— Öyle şey mi olur? Mösyö mağazam gayet muteberdir. Hiç öyle şey yapmayız.

— Doğru! Mağazanızın itibarını çoktan anladık ya. Ne ise dünden bugüne kadar pantalonlarımızdan ikişer düğme koptu.

— O bir şey değil mösyö.

— Öyle zannederim. Şimdi elbiseyi geri alacak mısın? Onu söyle.

— Lâkin ben ne yapayım? Kullanılmaz.

— Kullanılmaz ne demek? Nasıl verdiniz ise öyle duruyor, hiç bir tarafında bir şey yok.

— O halde şu tarafa geliniz de elbisenizi muayene edeyim.

Herif bizi bir gün evel elbisemizi giymiş olduğumuz karanlıkça mahalle götürdü:

— Ferdinand mösyölere yardım et soyunacaklar.

Dedi. Çırak:

— Başka elbise mi alacaklar?

Dedi, ben:

— Sen karışma, gel yardım et.

Dedim, soyunmamız beş on dakika sürdü. İki arkadaş don gömlek ile kalmış idik. Dükkâncı evvelâ benim pantalonu ele aldı. Paçalarını muayene etikten sonra:

— Vah vah mösyö! Elbiseyi pek hoyrat kullanmışsınız, bakınız dizleri kıvrılmış, paçaları aşınmış, ötesinde berisinde lekeler hasıl olmuş, para etmez ki.

Diyordu. Ben:

— Arkadaş sen ne söylüyorsun? Neresi aşınmış? Neresi lekelenmiş? Biz de ahırda yatmadık ya; Viyananın en mükemmel bir otelinde yattık.

Dedim.

— Doğru ama mösyö, galiba elbise ile yatmışsınız? Çünkü baksanıza arkadaşınızın elbisesi pamuk tozu içerisinde. Yazık, yazık kıymetinden ne kadar düşmüştür.

— Uzatma alacak mısınız? Yoksa diğer başka dükkâncıya satarız.

— Biraz durunuz bakalım.

Herif yine muayeneye daldı, yeleğin yakası yağlandığını, şapkanın atlası kirlendiğini, ceketin ceb ağızları bozulduğunu bahane edip duruyordu. En nihayet herif:

— Size bir şey söyliyeyim. Görüyorsunuz ki elbiseyi harab etmişsiniz. Kime götürseniz beş para vermez. Fakat siz iyi adamlara benziyorsunuz, işinizi görebilirim.

(Arkası var)

Sahibi: A. Cemaleddin Saraçoğlu — Neşriyat Müdürü: Macid Çetin
Basıldığı yer: (H. Bekir Cürsoylar ve Cemaleddin Saraçoğlu matbaası)